

A következő félévre járó ösztöndíj-részletek csak ezen bizonyítvány bemutatása után folyósíthatnak. Az ösztöndíj a tanév folyama alatt tíz egyenlő részletben havonként előre fog kifizettetni.

Budapest, 1906. évi december hó 20-án.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az Erdészeti Lapok megjelenési idejének változása. Az Erdészeti Lapok a jelen számtól kezdve havonként kétszer jutnak t. olvasóink kezébe. Reméljük, hogy ilyképpen még hathatósabban szolgálhatják a hazai erdőgazdaság ügyét s annak felmerülő napikérdéseivel behatóbban foglalkozhatnak, a nélkül, hogy ezzel kevesebb teret szentelnének az erdészet tudományos művelésének, leíró közleményeknek stb.

Kérjük t. olvasóink jóindulatát a lap részére jövőre is, nemkülönben t. munkatársaink szíves támogatását a lap sürűbb megjelenése által lényegesen nehezebb feladatunk teljesítésében.

Az Erdészeti Lapok szerkesztősége.

Az „Arad-Temes-Déva-Lugosvidéki erdészeti egyesület“ alakuló gyűlését 1906 december 15-ikén tartotta meg Aradon. Ez alkalommal az ügyrend csak 3 pontból állott: 1. A megalakulás kimondása; 2. elnökválasztás; 3. az alapszabályok végleges megállapítása. A gyűlést Székely Mózes kir. erdőfelügyelő nyitotta meg, kinek előterjesztésére az egyesület megalakulása kimondott. Elnökké egyhangulag br. Solymosy Lajos apateleki nagybirtokost választották meg. A végleges alapszabálytervezet, pontról-pontra megvitatva, elkészült, melynek miniszteri jóváhagyása után választják meg a tisztségviselők többi részét és a választmányt. Addig is az ügyvezető alelnöki teendőkkel Székely Mózes, a titkári teendőkkel pedig Ajtay Sándor bízott meg. A közgyűlés még kifejezést adott annak az óhajtásának és elhatározásának, hogy úgy az Országos Erdészeti Egyesülettel, mint a már megalakult és ezután megalakuló vidéki egyesületekkel, a legszorosabb összeköttetést és együttműködést iparkodik fenntartani.

Guzsvessző-termelés. A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságnak tutajozással foglalkozó felsőbb erdőgondnokságaiban, a beültetett vágásoknak gyomcserjéktől való folytonos és szorgalmas tisztogatása miatt a guzsvesszőket szolgáltató mogyoró annyira megritkult, hogy a guzsvessző-szükségletnek jövőben való fedezése céljából a mogyorónak mesterséges megtelepítése vált szükségessé. A megtelepítés folyópartokon, utmellékeken s más-ként nem hasznosítható legelőterületeken fog történni.

Mogyorócsemeték nevelése céljából a csemetekertekben eddig is tettek kísérleteket, de a vetésből nyert csemeték oly lassan nőnek, hogy 10—15 év múlva sem lehet kilátás arra, hogy guzsvesszőnek való kifogástalan anyagot szolgáltatassanak. Erőteljesebb, gyorsabban növekvő tövek nevelése céljából, a meglevő mogyoróbokrok sarjainak gyökereztetésével tesz most az erdőigazgatóság kísérletet.

A mogyoróbokrokat 30—50 *cm* magas fekvő deszkakerítés-sel véteti körül úgy, hogy a kerítés minden irányban a bokor közepétől legalább 40, a szélső sarjaktól pedig legalább 25 *cm* távolságra essék. A bokrok körül így készített faládát jó földdel tölti meg; ezen eljárással a mogyorósarjakon legalább 2—3 adventiv rügy a föld alá kerül. A földdel való megtöltés előtt jó a bokor koronáját kötéllel vagy zsineggel összehuzni, a sarjak között levő üregek pedig földdel feltétlenül jól kitöltendők. A kitöltésre használt föld erőteljes, televényes vagy trágyázott legyen, tulságosan nedvesnek azonban nem szabad lennie, nehogy benne a sarjak kérge megrothadjon.

A gyökereztetés e módja igen sok gazdasági- és diszcserjénél bevált s így remélhető, hogy a mogyorósarjak is az adventiv rügyek helyén gyökereket fognak nevelni s a bokrokból kifüresztelt gyökeres sarjak, mint különálló tövek lesznek kiültethetők.

Kísérleteznek a mogyoró gyökereztetésével homlitás útján is. A bokorból kiválasztott hajlékony mogyoróvesszőket a földre homlitják s hogy azok fel ne csapódjanak, földbe vert fahorgokkal szorítják le s a leszorítás helyén porhanyó földdel takarják be. Ott, ahol a vessző a földet érinti, a talajt is felporhanyítják s a vessző alját késsel bevágják. A vessző csucsa az érintetlenül hagyott rügyekkel vagy lombbal szabadon marad s tovább

növekszik, a vessző levágott részén kállusz képződik s ebből, valamint a föld alá került rügyekből gyökörek fejlődnek.

A szaporítás harmadik módja a gyökosztással nyert tövek elültetése lesz. L—L.

Új erdei iparvasutak. *Fuchs* Adolf beregszászi czég erdei termékeket kifuvarozó 5—6 km-nyi hosszú lóerőre berendezett vasutat épít.

A „*Magyar üvegipar részvénytársaság*“ a máramarosmegyei Rahó község határában a Baldús patak mellett épít hosszabb erdei iparvasutat.

Kohn János és fiai lévai czég 13⁵⁵ km hosszú 0⁷⁶ m nyomtávu, gőzmozdonyu erdei iparvasutat épít Szászváros—Romosz és Romoszahely között.

Frigyes főherczeg véghelesi uradalmán át Végles—Nagyszalatnától kezdve a nagyócsai fűrésztelepig keskenyvágányu gőzüzemű erdei iparvasutat építenek.

A *nagyváradi I. szert. püspökség* botfeji erdőségét a múlt évben a Ländler Aladár budapesti fatermelő czég megvette és a kihasználás céljából erdei vasut építését határozta el, mely Bokszeg állomástól Bél és Tagadó-Medgyes községeken halad át és a forgalomnak már át is adatott.

Halálozás. Az Országos Erdészeti Egyesület egyik régi alapító tagjának elhunytát gyászoljuk. *Zichy* Jenő gróf, v. b. t. t., földbirtokos, országgyűlési képviselő hunyt el múlt hó 26-án Meránban agyszélhűdés következtében. A boldogult, aki tudvalevőleg politikai működésén kívül sokat fáradozott a magyar ipar fellendítésén, az utóbbi években két ízben tudományos expedíciót rendezett Ázsia belsejébe, amelyeknek erdészeti vonatkozásu eredményéről az Erdészeti Lapok 1899. évi kötetében dr. Bedő Albert-hez intézett levél alakjában be is számolt.

Erdély. Most jelent meg az E. K. E. XV. évfolyamának záró füzeté; szerény eszközökkel rendelkezve, tisztán az annyi oldalról igénybe vett társadalom megérdemelt támogatása mellett a munkatársak és mindazok hazafias áldozatkészségéből tartja fenn a missziót teljesítő Erdélyi Kárpát-Egyesület az erdélyi megyéknek ugyyszólván egyetlen képes folyóiratát. A legujabb 11—12. szám is élénk cikkekben tárja az olvasó elé idegenforgal-

munk külföldi akadályaait, bemutatja írásban és képekben az árpádcsucsi és előpataki messzelátó tornyokat; szép képek ismer-
tetik az E. K. E. muzeumában lévő kedei mennyezet tulipános
diszitményeit. A Kraszna-völgy természeti szépségeiről *Boér* Miklós,
a révi szorossal *K. Fodor* János hangulatos leírásai foglal-
koznak. A nagyobb közleményeket egy a kalotaszegi esküvőről
és Geges nyárádmenti község határneveiről szóló cikkelyek zár-
ják be. Ezután turista, néprajzi és egyéb honismertető apróságok
és könyvismertetések következnek s egy az egész évi munkásságot
föltüntető dus tartalomjegyzék fejezi be a csinos kiállítású füze-
tet, melyet az E. K. E. tagjai 6 kor. tagdíjuk fejében ingyen kap-
nak. Mutatványszámok és prospektusok kívánatra megküldetnek.
(E. K. E. Kolozsvár, Mátyás-ház).

Az Egészség-Naptár (szerkesztette: dr. Marton Sándor) V. évfolyama
most hagyta el a sajtót. Eltekintve a csinos kiállítástól és olcsó ártól (a könyv
ára csak egy korona), a jelen kiadás is rendkívül tanulságos tartalma által tűnik
ki. Igaz emberszeretettől és a jó ügy iránti lelkesedéstől áthatva, kiváló
szaktekinélyeinknek egész sora támogatta a főszerkesztőt eme érdemes munkának
megalkotásában. „Hogyan óvjuk meg egészségünket, munkaképességünket?” Ez
a czime dr. Marton Sándornak, minden ember számára szinte nélkülözhetetlen taná-
csokat tartalmazó cikkének, melyet dr. Kétly Károly egyetemi tanár, udvari
tanácsos „Előszava” előz meg. A tüdővész kérdését kiváló szakferfiak, dr. Tauszk
Ferencz egyetemi m. tanár, kir. tanácsos és dr. László Gyula kitűnő és tanul-
ságos cikkei tárgyalják. Minden anya a megszívlelésre méltó tanácsok egész
sokaságát találja dr. Berend Miklós egyetemi m. tanár és dr. Grósz Gyula kór-
házi főorvos, jeles gyermekorvosok figyelemre méltó cikkeiben. A hölgyközön-
séget fogják érdekelni első sorban dr. Weyner Emil „Szépség-egészség” és
dr. Surányi Miklós „Soványító és hizlaló kurák” czimű dolgozatai. dr. Hollós
István az alkoholizmus ellen száll sikra cikkében. A munkásegészségügy
kérdését dr. Bród Miksa, a kereskedelmi alkalmazottak egészségügyi viszonyait
pedig dr. Frischmann Gyula kórházi főorvos dolgozatai fejtegetik sok szak-
értelemmel. A jeles és tanulságos cikkeknek egész hosszu sorozatát tartalmazza
még az Egészség-Naptár dr. Ilosvay Lajos műegyetemi tanár, udvari tanácsos
dr. Leszner Rezső, dr. Áldor Lajos dr. Jurkiny Emil, dr. Ranschburg Pál
dr. Fejér Gyula, dr. Aczél Károly, Breitenfeld Ferencz, dr. Feleki Sándor,
dr. Tóth Imre, dr. Forbát Imre, dr. Waldmann Fülöp, dr. Némai József, egye-
temi m. tanár és más kiváló szakember tollából. E rövid áttekintés is amellet,
bizonyít hogy e munka minden tekintetben hivatása magaslatán áll és olvasó-
közönségét évről-évre fokozottabb mértékben felvilágosítja s kioktatja. E könyv
országos terjesztését Lampel Róbert (Wodiáner utóda) czég vette át. Bolti ára
1 korona és minden könyvkereskedésben kapható.

Vadásznaptár. Remetei Kőváry János vadászati szakírónak ifj. Nagel Ottó kiadásában (Budapest, VIII., Muzeum-körut 2. sz.) megjelenő vadásznaptára az 1907. évre vonatkozó III. évfolyamában is csinos külső kiállítás mellett gazdag belső tartalommal bir és számos a vadászt érdeklő közleményt, továbbá lőjegyzéket stb. tartalmaz.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdészeti ágazatánál alkalmazott tisztviselők személyzeti létszámában kinevezte *Fekete Zoltán* főiskolai adjunktust a X. fizetési osztályból a IX. fizetési osztályba, dr. *Zemplén Géza* tanársegédet főiskolai adjunktussá a X. fizetési osztályba s beosztotta előbbi az erdőrendezéstani, utóbbit pedig az erdészeti vegytani tanszékhez.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában *Mihályfi Mihály* m. kir. erdőmestert sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatainak teljes elismerése mellett — saját kérésére — állandó nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában *Tölgyes József* m. kir. erdészt a lugosi m. kir. erdőigazgatóságtól az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületébe helyezte át és az ókemenczei m. kir. erdőgondnokság vezetésével bízta meg.

